

Valentin BODEA*

UN EXEMPLAR DIN PRIMA MAȘINĂ DE CUSUT COMERCIALĂ DIN LUME, MARCA HOWE, ÎN COLECȚIA „ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ” A MUZEULUI DE ISTORIE „PAUL PĂLTĂNEA” GALAȚI

ONE PIECE OF THE FIRST COMMERCIAL SEWING MACHINE IN THE WORLD, MANUFACTURED BY HOWE, IN THE “SCIENCE AND TECHNICS” COLLECTION OF “PAUL PĂLTĂNEA” HISTORY MUSEUM OF GALAȚI

- Abstract -

Elias Howe Jr. is considered as the inventor of the sewing machine. Four patents were issued before him, but none of the inventors was able to market their invention worldwide. The “Science and Technics” Collection of “Paul Păltănea” History Museum of Galați contains one piece of the first commercial sewing machine batch in the world (inventory number: 21799). This sewing machine was probably manufactured between 1879-1880.

Keywords: sewing machine; inventor; Elias Howe Jr.; patent; bobbin; royalty license; “Paul Păltănea” History Museum of Galați.

Puține sunt invențiile care au schimbat viața de zi cu zi, la fel de radical precum mașina de cusut. Aceasta a modificat un element important al vieții cotidiene și a fost o inovație atât la nivel personal, cât și universal. Procesul de fabricare al mașinii de cusut a fost opera mai multor oameni de-a lungul mai multor ani, cu toate acestea, Elias Howe Jr. este considerat inventatorul mașinii de cusut. Patru brevete au fost emise înainte de Elias Howe Jr., dar niciunul dintre acești inventatori nu a reușit să-și comercializeze produsul la scară mondială¹. Mașina de cusut este confecționată din mai multe mecanisme, care acționate formează împletirea celor două fire de ață la mijlocul materialului de cusut, astfel se

* Muzeul de Istorie „Paul Păltănea” Galați (valentin_bodea04@yahoo.com).

¹ <https://cambridgehistory.org/innovation/Sewing%20Machine.html> (accesat 10.08.2021).

realizează tighelul de mașină. Mașina de cusut cu două fire de ață, unul superior prevăzut la ac și altul inferior provenind de la suveică, a fost inventată de către un englez în a doua jumătate a secolului al XIX-lea².

Elias Howe Jr. s-a născut la 9 iulie 1819, Spencer, Massachusetts, Statele Unite ale Americii. A lucrat ca mașinist într-o fabrică de mașini de prelucrat bumbacul din Lowell, Massachusetts și mai târziu în Cambridge³. În 1846 a inventat o mașină de cusut, pentru care a solicitat un brevet de la Oficiul de brevete din Washington. La 10 septembrie 1846 a primit brevetul cu numărul 4.750. Era a cincilea brevet pentru invenția unei mașini de cusut. Aceasta era prevăzută cu un ac care era purtat de un braț vibrant. Acul era prevăzut cu fir dintr-o bobină, iar bucelele de fir de pe ac erau blocate de un al doilea fir purtat de o navetă. Pânza atârna vertical, fiind înfiptă în pene pe o placă metalică. Placa se deplasa sub ac cu ajutorul unei roți dințate⁴.

Dacă la început Elias Howe Jr. nu a avut succes în comercializarea mașinii de cusut, ulterior, alți inventatori au brevetat versiunile lor de mașini de cusut, dintre care unele au încălcat brevetul lui. Acesta a fost nevoit să-și apere brevetul în instanță și a colectat ulterior taxele de redevență de la producătorii de mașini de cusut. Licențele de redevență au acordat companiilor dreptul de a utiliza brevetul Howe pe mașinile lor. După ani de procese privind drepturile de brevet, în 1856, Elias Howe Jr. și *Wheeler & Wilson, Grover și Baker și IM Singer* au format primul fond de brevete din industria americană. Organizația s-a intitulat *combinația mașinii de cusut și/sau Trustul mașinii de cusut*⁵.

În 1865, Elias Howe Jr. și frații Stockwell au format *Howe Machine Company* și au înființat o fabrică la Bridgeport, Connecticut, S.U.A.. Până în 1867, compania a avut birouri pe Regent Street 64, Londra, apoi s-a mutat pe Queen Victoria Street 46/48, Londra (1875) și la un moment dat pe Cheapside Street 150, Londra. În 1872 a înființat o fabrică pe Avenue Street, Bridgetown, Scoția, iar în anul următor, Compania *Howe Machine* a cumpărat *Compania de mașini de cusut Howe* pe care Amasa B. Howe (fratele mai mare al lui Elias Howe Jr.) o înființase în 1854. Până în 1876 a fost fabricată o mașină industrială Letter „D” cu braț combinat pentru prelucrarea pielii, ulterior au fost introduse noi modele concepute pentru uz casnic, un model Family și modelul „G” cu un braț înalt (1882). În Marea Britanie, *The Howe Machine Company Ltd* s-a închis în 1887, iar în luna decembrie a

² Stoean Georgeta, *Mașina de cusut în ajutorul gospodinei*, Editura Ceres, București, 1983, p. 8.

³ Robert P. Gwinn, Peter B. Norton, Robert McHenry, *The New Encyclopaedia Britannica*, volumul 6, a 15 th edition, Encyclopaedia Britannica, Chicago, 1992, p. 90.

⁴ https://americanhistory.si.edu/collections/search/object/nmah_630930 (accesat 11.08.2021).

⁵ Ibidem.

aceluiși an activele companiei au fost vândute prin licitație. Compania a fost vândută către Firmin Mignot și François Fontaine care au înregistrat compania în Belgia. În 1891 a fost înființată *New Howe Machine Company Ltd.*, care inițial producea atât mașini de cusut, cât și cicluri, dar ulterior a fabricat doar cicluri. Fabrica din Scoția s-a închis în 1899, iar în S.U.A., compania s-a închis în 1886⁶.

În Colecția „Știință și Tehnică” din cadrul Muzeului de Istorie „Paul Păltănea” din Galați se regăsește un bun muzeal de excepție, mai precis un exemplar din prima mașină de cusut comercială din lume (număr de inventar 21799). Aceasta prezintă un medalion circular din alamă cu efigia lui Elias Howe Jr. și inscripția – *ELIAS HOWE JR INVENTOR & MAKER NEY YORK U.S.A.*. Totodată, prezintă o placă glisantă din alamă cu număr de serie 1205770, cu diferite date de brevetare cele mai vechi fiind 10 septembrie 1846 și ultima 30 ianuarie 1878. Patented – Sept. 10 1846; Aug. 24 1858; April 27 1867; Aug. 6 1867; Dec. 20 1870; Jan. 30 1878. Mașina de cusut a fost fabricată din metal, probabil între anii 1879-1880 și are culoarea neagră. Aceasta are următoarele dimensiuni: L – 37 cm; l – 22 cm; h – 36 cm, iar starea de conservare este bună. A fost achiziționată în 1994 și nu are postament original/masă.

⁶ <http://www.sewmuse.co.uk/howe%20sewing%20machine.htm> (accesat 11.08.2021).

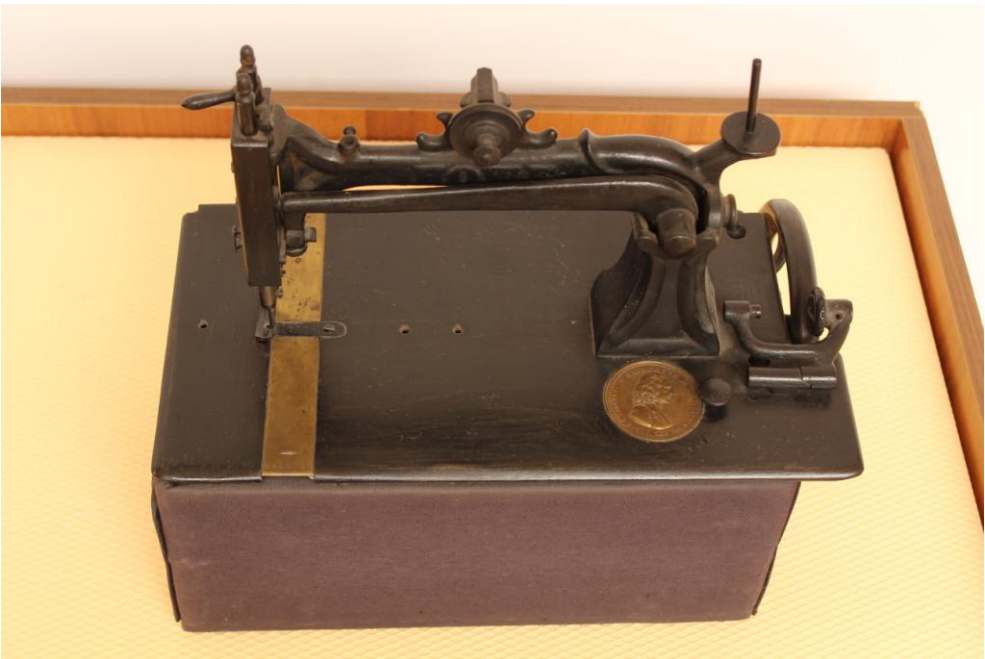

Fig. 1, 2. Mașina de cusut marca Howe (Colecția „Știință și Tehnică” din cadrul Muzeului de Istorie „Paul Păltănea” Galați, număr de inventar 21799).

Fig. 3. Medalion circular din alamă, cu efigia lui Elias Howe Jr.

Fig. 4. Placă glisantă din alamă cu numărul de serie și datele de brevetare ale mașinii de cusut Howe.